O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI

OLIY VA O‘RTA MAXSUS TA’LIM VAZIRLIGI

SAMARQAND DAVLAT CHET TILLAR INSTITUTI

“TASDIQLAYMAN”

I.M. Tuxtasinov

2022-yil “30” 06

FUQAROLIK JURNALISTIKASI
FANINING O‘QUV DASTURI

Bilim sohasi: 300 000 – Ijtimoiy fanlar, jurnalistika va axborot.

Ta’lim sohasi: 320 000 – Jurnalistika va axborot.

Ta’lim yo‘nalishi: 60320100 – Jurnalistika (xalqaro jurnalistika)

	Fan/modul kodi FUJ2504	O‘quv yili 2024-2025	Semestr 5	ECTS – Kreditlar 4
	Fan/modul turi Tanlov	Ta’lim tili O‘zbek/rus	Haftadagi dars soatlari 4	
1.	**Fanning nomi**	**Auditoriya mashg‘ulotlari (soat)**	**Mustaqil ta’lim (soat)**	**Jami yuklama (soat)**
	Fuqarolik jurnalistikasi	54	66	120

2.

I. Fanning mazmuni.

O‘quv fanining maqsadi – talabalarda yangiliklar olish va yozish ko‘nikmasi hamda malakasini shakllantirishdir. Shuningdek xalqaro yangiliklarni tahlil qilish.

Fanning vazifasi – talabalarga fuqarolik jurnalistikasi jurnalistikasining yetakchi yo‘nalishlariga oid bilim va malakani mustahkamlash, nazariy bilimlarini shakllantirish va amalda uni qo‘llash ko‘zda tutiladi.

II. Asosiy qism (ma’ruza mashg‘ulotlar)
Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:

1-mavzu. Fuqarolik jurnalistikasi fanining maqsad va vazifalari.
2-mavzu. Fuqarolik jurnalistikasining paydo bo‘lish tarixi .
3-mavzu. Fuqarolik jurnalistikasining rivojlanish bosqichlari.
4-mavzu. AQSH va Yevropada Fuqarolik jurnalistikasi.
5-mavzu. Fuqarolik jurnalistikasi etikasi.
6-mavzu. O‘zbekistonda jurnalistika, fuqarolik jamiyati va vijdon erkinligi.
7-mavzu. Fuqarolik jurnalistikasining turli shakllari.
8-mavzu. O‘zbekistonda fuqarolik jurnalistikasining rivojlanishi.
9-mavzu. Blogerlikning paydo bo‘lishi.
10-mavzu. Onlayn jurnalistikaning paydo bo‘lishi.
11-mavzu. Professional jurnalistika va VS - fuqarolik jurnalistikasi.
12-mavzu. Ijtimoiy tarmoqlar – yangi jurnalistik ijod hududi sifatida.
13-mavzu. Multimediya jurnalistikasi.

Ma’ruza mashg‘ulotlari professor-o‘qituvchi tomonidan taqdimotlar va interfaol usullar orqali tashkillashtiriladi.

III. Seminar mashg‘ulotlari bo‘yicha ko‘rsatma va tavsiyalar:
Seminar mashg‘ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1- mavzu. Fuqarolik jurnalistikasi fanining maqsad va vazifalari.
2- mavzu. Onlayn jurnalistika.
3- mavzu. Fuqarolik jurnalisti funksiyalari va mahorat mezonlari.
4- mavzu. Fuqarolik jurnalistikasida axborot manbalari bilan ishlash.
5- mavzu. Onlayn jurnalistikada daromad olish manbalari.
6- mavzu. Internet OAV tahririyatini boshqarish.
7- mavzu. Mobil qurilmalari va yangi medialar.
8- mavzu. Jurnalistikada yangi trendlar.
9- mavzu. Blogerlik harakati fenomeni.
10- mavzu. Ijtimoiy tarmoqlar – yangi jurnalistik ijod hududi sifatida.
11- mavzu. Internetga xos multimediyaviy va sintetik janrlar.
12- mavzu. Ijtimoiy tarmoqlardagi jurnalistika.
13- mavzu. Fuqarolik jurnalistikasida kasb etikasi.
14- mavzu. Internet jurnalistikadagi raqobat.

Seminar mashg‘ulotlarda amaliy materiallardan izohlashni talab qiladigan muammoli masalalar muhokama qilinadi va bahslar yuritiladi, shuningdek, olimlarning fikrlari tanqidiy ko‘z bilan muhokama qilinadi.

IV. Mustaqil ta’lim va mustaqil ishlar
Mustaqil ta’lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:
1-mavzu. Fuqarolik jurnalistikasi fanining maqsad va vazifalari.
2-mavzu. Fuqarolik jurnalistikasi fanining maqsad va vazifalariga oid materiallar tahlili.
3-mavzu. Fuqarolik jurnalistikasining paydo bo‘lish tarixi.
4-mavzu. Fuqarolik jurnalistikasining paydo bo‘lish tarixiga oid faktlar.
5-mavzu. Fuqarolik jurnalistikasining rivojlanish bosqichlari.
6-mavzu. Fuqarolik jurnalistikasining rivojlanish bosqichlarida yuzaga kelgan muammoli vaziyatlar.
7-mavzu. AQSHda Fuqarolik jurnalistikasi.
8-mavzu. AQSHda Fuqarolik jurnalistikasining bugungi holati.
9-mavzu. Yevropada Fuqarolik jurnalistikasi ilk bosqichlari.
10-mavzu. Yevropada Fuqarolik jurnalistikasining bugungi holati.
11-mavzu. Fuqarolik jurnalistikasi etikasi.

	12-mavzu. Fuqarolik jurnalistikasi etikasining buzulishi holatlari. **13-mavzu.** O'zbekistonda fuqarolik jurnalistikasiga ehtiyoj. **14-mavzu.** O'zbekistonda fuqarolik jurnalistikasining jamiyatga ta'siri. **15-mavzu.** O'zbekistonda fuqarolik jurnalistikasida vijdon erkinligi. **16-mavzu.** Fuqarolar jurnalistikasi turli shakllari. **17-mavzu.** Fuqarolar jurnalistikasi muammolar. **18-mavzu.** O'zbekistonda fuqarolik jurnalistikasining rivojlanishi. **19-mavzu.** O'zbekistonda fuqarolik jurnalistikasining rivojlanishidagi vaziyat. **20-mavzu.** Blogerlikning paydo bo'lishi. **21-mavzu.** Blogerlikning paydo bo'lishi. **22-mavzu.** Onlayn jurnalistikaning paydo bo'lishi. **23-mavzu.** Onlayn jurnalistikaning paydo bo'lishi. **24-mavzu.** Professional jurnalistika va VS - fuqarolik jurnalistikasi. **25-mavzu.** Professional jurnalistika va VS - fuqarolik jurnalistikasi. **26-mavzu.** Ijtimoiy tarmoqlar – yangi jurnalistik ijod hududi sifatida. **27-mavzu.** Ijtimoiy tarmoqlar – yangi jurnalistik ijod hududi sifatida. **28-mavzu.** Fuqarolik jurnalistikada majburiy mehnat. **29-mavzu.** Multimediya jurnalistikasi. **30-mavzu**, Fuqarolik jurnalistikada majburiy mehnat. **31-mavzu.** Internet jurnalistikadagi raqobat. Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan referatlar tayyorlanib qabul qilinadi.
3.	**V. Ta'lim natijalari/ Kasbiy kompetensiyalar** **Talaba bilishi kerak:** Talabalarda yangiliklar olish va yozish, fan dasturida mo'ljallangan kompetensiyalar haqida tasavvur va bilimga ega bo`lishi; • Egallagan tasavvurlarini bayon eta olish malaksini shakllantirishi; • O'z fikr va mulohazalarini fuqarolik jurnalistikasidan kelib chiqqan holda yozma ravishda aniq va mantiqiy bayon etish ko'nikmasini shakllantirishi kerak.
4.	**VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:** • interfaol keys-stadilar; • mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar; • guruhlarda ishlash; • taqdimotlarni qilish; • individual loyihalar;

	• jarayonga asoslangan metod • jamoa bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.
5.	**VII. Kreditlarni olish uchun talablar:** Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish, oraliq nazoratda berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha yozma ishni topshirish.
6.	**Asosiy adabiyotlar:** 1. Nurmatov A., Do'stqorayev B. va boshqalar. Jurnalistika nazariyasi, tarixi va taraqqiyoti. J.1: -Toshkent:"O'zbekiston" NMIU, 2019. – 584 b. 2. Saidov X., Toshpo'latova A va boshqalar. Jurnalistika. Bosma ommaviy axborot vositalarida janrlar va mahorat masalalari. J. 5: - Toshkent: "O'zbekiston" NMIU, 2019 – 584 b. **Qo'shimcha adabiyotlar:** 1. Mirziyoyev Sh.M. Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti lavozimiga kirishish tantanali marosimiga bagishlangan Oliy Majlis palatalarining qo'shma majlisidagi nutq-Toshkent: O'zbekiston, 2016. 56-6. 2. Brekenridj D. RK 2.0: novme media, novme auditorii, novge instrumentg («RK- biblioteka») / D. Brekenridj. - M. : Eksmo, 2010. Aleshina I.V. Svyazi s obshestvennostyu - RK. - M.: EKSMOS, 2002. **Internet saytlari:** 1. http://www.mediasprut.ru/media/media.shtml 2. http://journalism.narod.ru/ 3. http://www.library.cjes.ru/online/
7.	**Samarqand davlat chet tillar instituti tomonidan ishlab chiqilgan va institut Kengashining 2022-yil "30" 06 dagi "11"-sonli bayoni bilan tasdiqlangan.**
8.	**Fan/modul uchun mas'ullar:** **N.G'.Shodmonqulov** – SamDCḩTI, "O'zbek tili va adabiyoti" kafedrasi o'qituvchisi. **M. A. Xudayberdiyeva** – SamDChTI, "O'zbek tili va adabiyoti" kafedrasi o'qituvchisi
9	**Taqrizchilar:** **O'.O'.Qo'ldoshev** - SamDChTI, "Tarjima nazariyasi va amaliyoti" kafedrasi mudiri, (PhD). **F.I. Toshev** – "Zarafshon" va "Самаркандский вестник" gazetalari birlashgan tahririyati bosh muharriri